

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI, ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK

hétenként egyszer, vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Selyem utca, 202. szám hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

KIADÓHIVATAL:

Szikés Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

„Nyilvántartásban egy sor közlési díja 10 kr.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Egyes szám kapható Szikés Antal könyvkereskedésében.

Utainkról.

II.

Ma már úgy állunk, hogy a megyei közmunkából évenként mind jobban és jobban szaporodnak az állandó műutak. De nézetünk szerint ez még mindig csak kezdet.

Az egyes városok főutcáinak körburkolata tulajdonképpen nem igazi öncélú út, csupán a vasutak segédutvonala, mert az tény, hogy e nélkül a vasut a tavaszi és őszi esőzések, nagy sarak idején, a teher szállítás tekintetében csak kevéssé, vagy éppen nem, használható ki. De ezen községi utaknak hossza is olyan, hogy önálló útszámba nem jöhetnek.

Már a szomszéd községek között tervezett kőutak, minő a gyoma-endrődi, szarvas-szent-andrási, m.-berény-tarcsai lenne, inkább fogják megérdemelni a kőutak nevét, mert több kilométer hosszban mindennemű forgalom, és pedig eltekintve a vasutól a belforgalom fejlesztésére fognak szolgálni.

Lehetetlen e tervekben jövődő közlekedés-ügyünk fejlődésének legszebb kezdetét nem látnunk; mert az egész tervezeten meglátszik a fokozatos haladás, és a legbiztosabb tudatosság.

De ha e mellett egyéb utaink rendszertelenségét, és elhanyagoltságát tekintjük; ha megfigyeljük, hogy közlekedési eszközeink a magok ö-zhatásában még nagyon hiányosak és fejletlenek; ha elgondoljuk, hogy a természetes fejlődés mellőzésével az olcsóbb vízi utak egészen hiányzanak, míg a drága vasutak építésében lázas sietséget tanusítunk: kénytelenek

vagyunk azt mondani, hogy utainknak nincs és nem is lehet meg a kívánt közgazdasági haszna; más szóval, nézetünk szerint az eddig épített utaink haszna nincs arányban a rájuk fordított tetemes költséggel!

Termelésünkre a mezőgazdaság terén ép-ügy, mint az ipar terén, az utaknak csak akkor lesz meg a kívánt eredménye, vagyis terményeinknek árát az utak csak akkor fogják olcsóbbá tenni, ha a természetes utak, továbbá a vízi utak, a kőutakkal és vasutakkal mindenütt kapcsolatban s egymásra hatásban lesznek. A mi eddig nincs meg.

Mi óhajtanók, hogy városainkban ne csak a vasuti állomásokkal, hanem a folyóvízparti lerakódó helyekkel is összeköttetésben legyenek a kőutak.

Azután óhajtanók, hogy a közigazgatási bizottság, mely a kőutak ügyét évről évre oly szépen fejleszti, egyszer már a víziutakra is gondolna, mert a víziutak nálunk könnyen létesíthetők.

Nem mellőzhetjük annak felemlítését, hogy a kőutak és a vasutak roppant drágaságuk mellett magokban sehogyan sem fizethetik ki magukat. Lám a szarvas-szentandrási kőút, mely csak néhány kilométert fog kitenni, az előirányzat szerint 78,752 frtot vesz igénybe, a gyoma-endrődi pedig 85,666 frtot, vagyis összesen a kettő 164,418 frtot. Ezen kívül a vármegye éppen most foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a sárréti vasútra 400000 frtnyi segínyt szavazzon meg. Ime tehát a vármegye csak egy kis részének

igényeire egyszerre több mint egy fél millió frtot kell fordítani.

Ezen, és ezeknél még nagyobb, előbbi befektetéseknek csak akkor fogjuk élvezni gyümölcsét, ha a mellék utak fejlesztésére, javítására is gondot fogunk fordítani. Mert mit ér a drága vasut és kőút, ha hozzá nem tudunk jutni, ha terményeinket oda nem tudjuk szállítani?

Ellenben ha a vármegye figyelme arra is ki fog terjedni, hogy szabályrendelet által akár hatóságilag, akár társulás útján rá szorítja a lakosságot, hogy a düllő utakat, a határutakat jó karban tartsa; ha a folyóvizek is utakul fognak használatni: akkor remélhetjük, hogy a műutakon mindig lesz mit szállítani, télen-nyáron, jó és rossz időben egyaránt, és akkor biztosítva lesz a kellő forgalom, mely a jövedelmezőségnek egyedüli feltétele.

Ez idő szerint ez mind nincs meg. Azért nem tudunk lelkesedni az építendő vasutakért, s nem tartjuk helyes befektetésnek a rájuk fordítandó nagy pénzösszeget. Ellenben nagyon is elérkezettnek tartjuk az időt arra, hogy a vármegye tegye meg a kellő intézkedéseket, hozzon mihamarabb szabályrendeletet a magán és düllőutak, határutak gondozásáról, s hogy a temérdek vízszabályozási költségek enyhítésére igyekezzenek a vízi utak fejlesztését is előmozdítani.

TÁBOZA.

A fiatal öregek.

(Folytatás és vége.)

Felvirradt a névnap. Tavaszi urnak a fülébe húzza a cigány, s a másodjegyű ugyancsak szépen járja a vállára hajló Mariskával.

Csak Sarolta néni jár künn az udvaron. Szokatlan főfajása van, hogy egész nap a konyhán sült-főtt. Főlizadt arcát leeresztett fátyolával, testét pedig bő köpenyével védi a hűs esti szél ellen. Azt nem is említem, hogy a köpeny alatt ott settenkedik az értékebb holmival telt iskatulya.

Senki sem sejtí, hogy kebelében mint váltakozik a jövő elandaltító sejtelmének édes érzete a remegő szívnek dobogásával.

De csitt! kocsí dübörgése hallik, s . . . ah! igen . . . a fenyves szélén áll meg.

Sarolta kisasszony óvatosan körültekint, — s erre . . . olyan az ő tovatűnése, mint a lepke szellő lebegése.

Göboly ur egy forró kézcók után a kocsiba emeli; maga bocsánatot kérve a bakon terem, s aztán mint a szél úgy repül az országáton a két szürke. Mintha ők is éreznék, milyen becses terhet szállítanak most!

Még a hajnal sem pirkadt, mikor Göboly uram udvarába rohogott be a hintó.

— Drága angyal! — rebegé János ur leszállás közben — legyen hajlékomban szerencsém; pihenje ki magát addig is, míg a tanuk megérkeznek, hogy aztán az oltár előtt örömtől reszkető ajakkal rebeghessem el, hogy el nem tért kegyedtől soha semmi sem; hogy kegyed lesznek szívem végső dobbanásáig!

— Óh! Göboly ur! nem is hiszi, mily végtelen boldoggá tesznek e szavai! Nincs olyan hatalom, mely

engem öntől elszakítson! Nézze arcomat, mi mást olvashat ki abból, mint örök szerelmet, örök hűséget!

S e szavakkal föllebenté fátyolát. És Göboly ur, kit már a hang hallatára valami sajátos érzet lepett meg, nézi, nézi merően az arcot, aztán bosszusan tör ki belőle a szó:

— Ezermilliom kartács! Nagysád! a dologban tévedés van!

— Ah! édes Göboly ur bátorodjék már neki! Ne titkolja többé érzelmeit, hiszen elárulta Mariska, megmondta kedves levelkél, mennyit kellett szenvednie, hogy nem volt bátorsága szíve vonzalmát előttem feltárni. Óh, óh! maga kis kópé, hogy tudja magát még mindig tettetni!

— En tettelem magam? Én? Hiszen csak nem fogom elvenni a nagy . . . nagysádot (majd kimondta, hogy nagyanyámat.) A kedves batyja úgyis azt mondta, hogy nem való ilyen vén kórohoz a rózsza. Ha kipihente magát nagysád, ülhettünk fel a kocsira, s fordulhatunk vissza!

— Nem! nem! — sikoltá a menyasszony — inkább meghalok, mint hogy bátyám házához visszatérjek! Így játszanak önök tapasztalatlan leányok szívével! Ah! Istenem! a szégyen! a gyalázat!

E szavak után sikerült a háta mögött álló dívánra ajulnia.

Göboly ur kétségbe volt esve. Mit tegyen már most? Erővel vigye a hintóra? Mit mond a tanuknak, mit Tavaszinak?

Habozása tetőpontra hágott, mikor kocsí rohogása verte föl. Tavaszé volt.

— Ah! mégse legyen az övé a győzelem — gondolá hirtelen János ur. Nem fog leczkézettetni, mint egy gyereket!

— Hol van ártatlan hugom? fuja a berohanó. Elrabolta ugy-e, hogy szégyent hozz házamra, becsületemre? Föl szép szökevény arról a divánról!

— Az nem szép szökevény! édes Tavaszí öcsém-

uram, hanem nemzeti Göboly János ur menyasszonya. Értettük?

Ah! hogy lett vége e szavakra az ajúlásnak! Hogy rohant oda a boldog menyasszony a nemzeti völégény nemes keblére, honnan le nem szakítja őt többé sem Tavaszí, sem senki más, mert ő már nemzeti asszonya.

Tavaszí ur pedig nagyon örül az új sógornak, ki újra bizalmasan beszélhet a sógorasszonnyal, az ifjú jegyzőnével, s eldandolhatja, ha a neje ezért apprehendal:

Haragszik a feleségem,
Hogy a szép lányt most is nézem
Ha haragszik, majd megbékül,
Nem élhet ő nálam nélkül,
Hajaha!

IRSAI JÓZSEF.

Az öreg urak bálja.

Február 12.

Megirtam én azt már valahol 2 év előtt, hogy milyen az öreg urak bálja; most újra lehetne közölni, mert úgy sem olvasta senki! Csak hogy az állapotok nagyon megváltoztak azóta! Nem azt akarom ezzel mondani, mintha az öreg urak talán nem ugyanazok volnának most is, a kik akkor voltak: derék, nyájas, vidor kedélyű öregek, de sőt úgy látszott most, mintha fiatalabbak, büszkébbek volnának mint akkor. Az igényeik is fokozódtak. A fiatalokra bizonyos fensőbbéggel, sőt számalommal tekintettek; mi több, még külön kaszinó alakításának eszméjét is megpendítették! Ez az eszme csak azon tört meg, hogy a 60 éves Máté bácsi interpellálta a kezdeményező öreg urat a szakadás iránt.

— Igaz-e, hogy elakartok tőlünk szakadni? — kerdi komolyan.

— Kik??

— Nos hát ti „öregék”, — hallom hogy külön kaszinót csináltok?

Kaprioi b. Wodiáner Albert gyoma-endródi uradalmában létesített belviz-levezetés, mesterséges rétöntözés és gőzekemivelés ismeretése.

A békésmegyei gazd. egyesület a múlt évben egy küldöttsége által szemlét tartott a fennevezett uradalomban és az ott nyert nagyérdemű tapasztalokról jelentését közzé tette. Azonban sem a rétöntözés, sem a gőzek szántás a szemle idejében azon évről még befejezve nem lévén, ezeknek egy gazdasági évről terjedő költséget és jövedelmét, a mi pedig földolog, kimutatni nem lehetett. E hiányt pótolja a nev. uradalom főtisztviselőjének a gazdasági együlethez szívesgéssel beküldött alábbi jelentése, melyet nagy érdekességgel fogva a következőkben egész terjedelmében közlünk.

B.-Csaba, 1887. febr. 15.

A békésmegyei gazd. egyesület.

A mezőgazdaság jelen válságos idejében bizonyára a gazdának oda kell irányítani minden figyelmét, hogy a holdankénti termés mennyiségét fokozza, a termelési költségeket pedig kielégítőleg alacsonyra hozza. Ezt az itteni viszonyok közt sem a vetésforgási rendszer megváltoztatása, sem p. o. más vetőmag választása által nem lehet elérni. Ellenben igen is lehet a nevezett cél elérésére hatni a belvizek (vadvizek) levezetése, továbbá a rétöntözésnek és a gőzekemivelésnek behozatala által. E műveletek a mi viszonyaink között egymással s az egyéb gazdasági üzlettel szoros összefüggésben vannak és szép eredményt ígérnek. Abban a helyzetben vagyunk ugyanis, hogy a belvizlevezetésére és ontózásra szükséges szivattyúknál sem külön gépeket, sem külön személyzetet nem kell alkalmaznunk, hanem hogy a cséplőgépek mozdonyait s az ezek kezelésére a nélkül is szükséges személyzetet használhatjuk. A szivattyúzásra alkalmazott 25 cm. (10") átmérőjű centrifugális szivattyúkat szintén felváltva a szükség szerint hol a belviz levezetésénél, hol a rétöntözésnél állíthatók fel. Végre a gőzekemivelés kapcsolatban áll valamint a belvizlevezetéssel, úgy az ontózással, a mint ez az alább mondandókból ki fog tűnni.

Ugy vélem, nem lesz érdektelen a műveleteket, nevezetesen a belvizlevezetést, a mesterséges rétöntözést és a gőzekemivelést az alább következőkben részletesebben megokolni és megismertetni.

I. A belviz levezetése.

A belviz a 27,000 hold kiterjedésű gyoma-endródi uradalomban nem csak abból az okból keletkezik könnyen nagy kiterjedésben, mivel a Hármas-Körös vize sokszor hónapokon át mossa a 3—5 méter magas árvízgátakat, hanem azért is, mivel a felső földréteg a gondolható legtömörebb, sok helyen szikes agyagból áll a mely a vizet majdnem egyáltalában át nem bocsátja. Ez okból a belviz levezetésére 1879—81-ben nagy kiterjedésű csatorna hálózattal létesített vezetése alatt oly módon, hogy jelenlegi beosztás alapján minden 100, esetleg 50 holdas tábla körül van levezető árokka véve.

A hálózatban összegyűjtött viz több helyen részint a Hármas-Körösbe, részint a Holt-Ber-

ettyőbe vezették. Ha a Hármas-Körös vize magasan áll, szivattyú segítségével kell a vizet a csatornából az árvízgátak felett a Hármas-Körös medrébe emelni, mely célra 3 kerületben összesen 4 gőzmozdonyt használnak, mindegyik 10 lóerejű, ugyanannyi centrifugális szivattyúval.

A szivattyúzás által okozott költségek, noha a szivattyúk hajtására, a mint fent említettem, a cséplőgépek mozdonyai használnak, igen tetemesek ugyan (nedves években 5-6000 belvizzel elborítva lévén, a szivattyúzás 1800—2100 mm. kőszemet fogyaszt), a belviz által okozott károk alaszállításával abban elért eredmény azonban igen kielégítő. Ugy remélem ezen kívül, hogy a gőzekemivelés behozatala által nemcsak a belvizkárok még alább fognak szállíthatatni, de a szivattyúzás költségei is. Eddig ugyanis a földnek már fenemlített rendkívüli tömörsége és keménysége következtében a legnagyobb erőfeszítéssel is lehetetlen volt 15 cm-nél (6") mélyebbre szántani, miért is már 15 cm. mélységen alól kőkemény, a vizet csaknem teljesen elzáró agyag feküdt, mi nemcsak a belviz, de a vízzel telített altalaj közpödését is igen elősegítette. Erre tekintettel bizony remélhető, hogy ha a föld gőzekével 20—25 cm. (8—10") mélységre fel fog szántani s ott a hol szükséges, 30—35 cm. (12—14") mélységben cultivátorral fog megmunkáltatni, a belvizeknek valamint mennyisége, úgy ártalmassága is tetemesen alá fog szállani.

II. A rétöntözés.

A holdankénti termés mennyiségének növelésére bizonyára nincsen hathatósabb módszer a termelt trágya mennyiségének kielégítő nagyobbitásánál, illetőleg lehető bőséges és gyakori trágyázásánál, a mi azonban szabálytalan éghajlati viszonyaink mellett abból az okból utközik elháríthatlan akadályba, mint hogy az gyakori nyári szárazságok következtében a takarmánytermés gyakran sok éven át ismételve elvész. E bajon az utóbbi száraz években a mesterséges takarmánytermelés jelentékeny fokozása által sem lehetett segíteni, mert a szárazság miatt ez sem sikerült. A szükség ennek következtében oly magas fokra hágott, hogy a hiányt szemes gabonával és olajpogácsával kelle pótolni. E nagy áldozat árán sikerült ugyan a marhaállományt kielégítő karban tartani fen, a termelt trágya azonban a rendes mennyiségnek felére súlydolt le.

Ezek azok az okok, a melyek következtében a takarmánytermés nagyobbitására és biztosítására a Hármas-Körös jobb partján fekvő egyik 100 holdas uradalmi legelő, mely különben száraz, részben szikes talaju s ez okból azelőtt mint legelő is csekély értékű volt, az 1885. nyár folyamán az ontózás alkalmazása által kaszálló rétté alakítottatt az a kir. orsz. cultur mérnöki hivatal által kidolgozott és közbenjöttével végrehajtott tervek alapján.

Az ontózás árasztás, illetőleg nedvesítés által történik. A rét, a fölület alakzatához képest választott alacsony töltések által oly ontózó táblákra van beosztva a melyekben a fölület közel vízszintes s a melyeket akár külön-külön e gyenként, akár csoportosan el lehet

árasztani tetszés szerinti mélységű vízréteggel; nyári időben pedig, midőn az elárasztás nem célszerű, a rétet az ontózó táblákban alig látható kis vízréteggel meg is lehet nedvesíteni. A vizet a Hármas-Körös melletti oldalnak körülbelül közepe táján felállított 1—2 centrifugális szivattyú emeli a folyó vízének állásához képest 5—8 m. magasságra az árvízgát fölött átvezető egyszerű bekátrányozott deszka csatornába, a melyből a víz előbb az egész rétet körülkaroló feltöltött főárokba vezetik s ebből az alkalmasan beosztott zilipek segítségével tovább az egyes táblákhoz vezető elosztó árokba. A fölösleges viz a rét alsó szélét környező lecsapoló árokba vezetik, a melyek a belvizlevezető csatorna hálózatában is szerepelnek.

Az elért eredményt a főkönyvből, hol a részletes kiadások is (szén, fa olaj, személyzetre stb.) megtekint. hetők, lemasolt következő kimutatás mutatja:

Az 1-ső kaszálás adott 100 holdról 517 mm. szénát holdanként 517 m. s. é. n. hold. 517 m. kiadás 632 frt 70 mja került 1 frt 22 kr. A 2-ik kaszálás adott 100 holdról 508 mm. szénát holdanként 508 mm. kiadás 719 frt. 15 kr. mmja került 1 frt 41 1/2 kr. A 3-ik kaszálás adott 100 holdról 403 mm. szénát holdanként 403 mm. kiadás 714 frt 86 kr. mmja került 1 frt 77 kr. összesen 1428 mm. szénát holdank. 1428; kiadás 2066 frt 71 kr mmja került átlag 1 frt 44 1/4 krba.

Tekintetbe véve, hogy amint már fentebb említve volt, a szóban forgó ontózott rét sívár, agyagos, részben szikes földön terül el s hogy ez okból azelőtt csak is mint legelő használtatott, azt is csak a nyári hónapok kivételével, az eredmény nézetem szerint igen kielégítő. Tervben van ez okból a Hármas-Körös partján fekvő egy másik, az előbbinél sokkal jobb minőségű, 270 hold területű legelőt szintén ontózott rétté alakítani át, ha ott a siker, mint reményem, kedvező lesz, később még egy 130 holdas legelőt, az ontózás nélkül is kielégítőnek talált mélyebb fekvésű kaszálórétet mindenütt érintetlenül hagyva, illetőleg jövőre is természetes kaszáló rétekek tartva fen. Remélhető, hogy az ép említett ontózási munkálatok befejezése után az összesen 300 hold területű ontózott rét termése, hozzá számítva a természetes kaszáló rétek és a mesterséges takarmánynak természetesen is, lehetővé fogja tenni a jószág állományt lényegesen felszaporítani, a trágya termelését megnagyobbitani s ez által a jelenlegi 9 évi trágya forgás helyett megfelelőleg rövidebb, remélhetőleg 7 évi trágyaforgást hozni be.

(Vége köv.)

ELOFIZETÉSI FELHÍVÁS

„SZARVASI LAPOK“

IV. évfolyamára.

A „Szarvasi Lapok“ ezentúl nagyobb alakban bővebb tartalommal fognak megjelenni, míg az előfizetési ár marad a régi, u. m.

— Akkor hát . . . nem igaz, szól az öreg úr búsan, nyomattékkal.

— Nem is kell már bolondozni!

Igy létt agyon ütve az eszme! Nem volt kilátás az öregek kaszinójába vágyódó tagokra. Már furcsa is volna, ha az a csepp élet is megszűnnék a mostan kaszinóban, melyet a z ö r e g e k á p o l n a k ottan még!

Pedig a terv nem is volt olyan jelentéktelen s ki lehetett volna csinálni a dolgot az „illetékesség“ meghatározása tekintetéből is, ha kimondatik, hogy: „a ki a népfelkelés keretébe tartozik, az marad fiatal ember; a ki pedig túl van azon, az tartozzék az „öreg kaszinóba“; de pösülnie sem először, sem másodsor, sem harmadsor szabad nem lézen, mivelhogy a cél: a b é k e s s é g é s n y u g a l o m!“

Hogy a mi „öregünk“ túlesznek még a fiataliságon annak bizonyosága az, hogy a kaszinóban egyedül ők mertek az idén is bálát rendezni!

Két évvel ezelőtt a „Bárányban“ tartották meg báljukat — s ezért most a rosszakarat azon nyargal, hogy „aszondja“ nehéz nekik oda fel menni a kondi-gnáczióra! Ez nem áll! sőt inkább a lejövetel volt volt nehéz . . .

— Igaz, hogy a fiataliság sem maradt el. Igyekeztek az ifjak megállani helyüket az öreg urak mellett, sőt volt eset, mikor már-már némi előnyüket sikerült kivívniok, mert Gyuri bácsi sóhajtvá mondta hasonló kora kollegájának:

— Mi is ilyenek voltunk valaha régen István?

— Ilyenek! — Csak nem cserélnél velök?

— Én-e?

— No igen. Avagy kedved volna talán „népként“ fölkelni?

— Á uty! Az már más! Elég volt Becskereken szenvedni a hazáért, a nemzet öreiként.

— Meg is örítettük ugy-e? he he he, — ő (a nemzet) nem futott el! . . .

A hol a házi gazda kedélyes, ott a vendégek is jól érzik magukat. A kaszinóban jövedvüek voltak mind azok, a kik felsaptak legalább ez egyestére öreg uraknak és így házi gazdáknak. Ámde ezt nem dicséret képen mondom, nem is az ő érdemük, hanem azoké, a kiket minden sikerhez okvetlenül meg kell nyerni: a hölgyeké! Ők voltak itt is a jövedély felvillanyozói. A papucs is, a komót sapka is — otthon maradt. A menyecskék szemet hunytak, ha „öregük“ egy-egy rég elfelejtett bókot suttymban más valakivel szemben alkalmaztak. Ki tudja hogy mire jó az otthon, ha ugy alakul a „politikai helyzet“?

— A feleségem megint tánczol, mondja magában a férj — még is csak csinos asszony lehet! Nem is hittem volna, hogy ilyen boldog lesz velem. De hát a név, a név! Az én nevem alatt tánczol!

És tánczoltak is vigan a kimerülésig — sőt még azontúl is . . .

— A pajzán menyecskék mellett, ott láttuk az ártatlan, szelid tekintettel is gyújtó lányok csoportját. A rózsák mellett a fésző bimbókat. Eljötték, hogy az ezüstös szakalós „bácsik“ őket is megfogassák egy kissé. Még azután kitudja, nem zsongott-e a kedves fejecskében valami merényletnek terve, mely által, ha sikerülne két lény szabadulna a szabadságtól?

— Milyen szendék e jövendőbeli zsarnokok! sóhajtvá halkan Pali bácsi viszontagságos multján tekintve végig „Lennék csak még egyszer fiatal!“ mondja busongva szomszédjához.

— Ugy-e, ugy-e; e hét között szeretnél lenni, v á l a s z t ó f e j e d e l e m ?

— Igen, csak hogy még sem választanék!

Már ezekből is kitűnik, hogy a leányok arra a kérdésre: hányan vannak? egyszerűen Wordsworth költő szavaival felelhettek: „Heten vagyunk uram, heten!“

Ez csodálatos változás minálunk, hol eddig folytonos volt a panasz, hogy sok a tánczosnő és kevés a tánczos!

most pedig éppen megfordítva szokott lenni. Lám, milyen szükség van a háborúra; mert a „leányaink“ elfelejtettek lelkesülni az ifjuságért! . . . De mit beszéllek!? Hiszen most az „öreg urak bálja“ van, — így hát nincs ok a kétségbeesésre. Ha több lány lett volna, az öreg urakkal nem lehetne elhitetni, hogy „tempora mutantur . . .“ annál kevésbbé, mivelhogy I r s a i J ó z s e f kollegám is a ki a J e l o n f i nevet a napokban adta által a dicső multnak — éppen mostan szaporítva irodalmi bűneit zengi az öregek életrevalóságát, ékesen írva le egy történetkét a komor hajlamú fiataliságnak okulására.

De nini! — francia nyégesre szólít a zenekar!

Igen. Következett egy nyéges, még pedig egész eredeti: nyéges r e c e p t szerinti! Doktorok rendezték s hogy az egyes figuráknál más valamit ne „rendeljenek“ a tánczoló közönségnek, receptről diktálták a „tour dames“-t, bizonyára nem gramos, de méteres adagokban.

Épp azért ennek is jól kellett sikerülnie! minden nagyon jól sikerült nem is említve az acél metszeteket! Végre mikor már a kakas felkelésre szólította népét — feloszlóban volt a bál. Mindennek van határa; az öreg urak jó kedvének is. Épp azért látva a sikert, azzal a tudattal vonultak nyugalomra, hogy nekik még most is minden sikerül! Menyecskék, leányok elismerőleg bólintgattak szép fejeikkel, — s általános volt világot kormányzó szíveikben a meggyőződés, hogy jöhet már a muszka, mert ha el is viszik az ifjakat nem lesz unalmas a világ, ha ifthon maradnak ezek a „fiatal öregek“, kiknek agiója nagyot emelkedett ezen az éjszakán . . .

Pedig hát — még ha meg is engedjük, hogy az öreg uraknak „minden sikerül“ — még ha a feketéből is tudnak produkálni fehéret (haj és szakal dolgában); de már a kaszinói deficit megszüntetésé bizony nekik sem sikerült; mert ha sok éveket számlál is az ember: öröké csak még sem élhet ezen a világon . . .

BOLYGÓ.

Egész évre . . . 5 frt. — kr.
Félévre . . . 2 frt, 50 kr.
Negyedévre . . . 1 frt, 25 kr.
Gyűjtőknek 5 előfizető után egy tisztelet-
példánnyal szolgálunk.

A „Szarvasi Lapok” kiadó-hivatala.

Ujdonságok.

— **Nyilvános felolvasások.** A szarvasi népkör választmánya még az ősszel elhatározta, hogy a kör helyiségében felolvasásokat fog rendezni. E felolvasások most a bójtben megkezdődnek. Az első a jövő vasárnap fog tartatni, melyre eleve is meghívja az érdeklődőket a rendezőség.

— **A szeghalmi kaszinó bál.** Folyó hó 8-án zajlott le Szeghalmon a farsang legdiszesebb bálja: a kaszinó bál. Határozottan állítható, hogy a kaszinó fényes tánc-terme rég nem látott együtt ily szép társaságot, ily példás egyetértést, összetartást és oly aranyos jó kedvet, mely a holdvilágos estétől a napugáros reggelig nem csak megtartotta eredeti jellegét, de határozott mérvben fokozódott. Nagyban emelte a multság sikerét és a társaság díszét az egybegyűlt bájos hölgy-közönség s különösen a vidék színe, virága, kik nem respectálva tél uram zord mogorvaságát, eldugott községünket még a távolabb vidékekről is kegyesek voltak felkeresni, mi eléggé bizonyítja azt, hogy a szeghalmi kaszinó bállok még semmit sem vesztek delejes hatásukból. Az anyagi siker is kielégítőnek mondható, a mennyiben az összes bevétel volt 207 frt, a kiadás pedig 156 frt, s így a kaszinó könyvtár, (melynek javára a bál rendezve volt) 51 frt értékkel gazdagodott. (r. l.)

— **A szeghalmi polg. olvasó-egylet** mintha kedvet kapott volna az úri kaszinó multságától, nyomban ennek lezajlása után szét küldé bál meghívóit, mely a következők szövege: „Meghívó a szeghalmi polgári olvasó-egylet által saját helyiségében 1887. febr. 20-ik napján tartandó zártkörű táncvigalomra. Belépti díj személyenként 80 kr, Család jegy 1 frt 50 kr. Kezdeté 8 órakor.” (r. l.)

— **A szarvasi műkedvelő társulat** szervezkedést célzó gyűlése febr. 13-áról részvét hiánya miatt elmaradt. A z i d e i g l e n e s e l n ö k tisztelettel fölkéri a tizenötös bizottság tagjait, legyenek szivesek öt tájékoztatni arról, mely időben volna e függőben maradt szervezkedő tanácskozás megtartható, nehogy a kölcsönös egymásra utalás és a felelősséget másra hárítani hajlandó vonakodás miatt az ügy elejtessék. (Beküldetett.)

(Z) **Ritkítja párját.** B-Szentandrásan a napokban temették el Lénárt István 79 éves öregét, ki a Báró Rudnyánszky családnak 64 évig állott szolgálatában. Az öreg szolga most gróf Überacker Ottóné született báró Rudnyánszky Terézia csabacsüdi birtokán volt szolgálatban, ki a hűséges szolgát holta napjáig tisztességes fizetéssel látta el.

— **Megcsalt munkások.** B-Szentandrásról ez év elején mintegy 84 kubikos munkás ment el jó remény fejében Beregmegyébe, hogy ott pénzkeresethez jussanak. Azonban igen nagy lón megalatások, midőn a kedvező feltételek mellett oda csábított munkásoknak oly tér mutattatott ki, hol napi élelmőket sem lettek volna képesek beszerezni s így kénytelenek voltak minden kereset nélkül vissza jönni. A haza jövetel 8 napot vett igénybe. Bizony nem kis feladat ily messze fölről a talicskát haza tologatni. Az oly lelketlen csábítók, kik a szegény munkás népet kecsesgető ígéretekkel elamítják, megérdemelnék, ha a hatóság büntető keze utólnéne őket.

— **Külföldi útlevelek.** Achim Károly b.-csabai illetőségű ács segéd részére, a m. kir. belügyminiszter egy Szerbiába szóló külföldi útlevelet engedélyezett; — Kútasi Pál szeghalmi lakos kovács iparos, szintén külföldi útlevél engedélyezése iránt folyamodott.

— **Jóváhagyás.** A földmivelés ipar s kereskedelemügyi m. kir. miniszter, a fogadó, vendéglő, kávéház és kávéházak gyakorlása iránt alkotott megyei szabályrendeletet jóváhagyva már leküldte; a m. kir. belügyminiszter pedig az árva ügyi megyei szabályrendelettel némi módosítással jóváhagyva küldte le.

— **Ujoncz jutalék.** A folyó 1887-ik évi ujonczolás alkalmából a szarvasi járásból 105 ujoncz és 11 póttartalékos lesz kiállítandó.

— **Szerkesztő változás.** Orosházán az „Orosházai közlöny” című társadalmi heti lap szerkesztését f. év febr. 8-tól Zöldy Márton hírlapíró vett át.

— **B-Gyulán,** a gazdák és iparosok országos hitel-szövetkezetének 36-ik fiók egylete megalakult melybe eddig 600 részvény lett aláírva, egy részvény ára 20 frt, mely összeget lehet hetenként 10 frt-os törlesztésekkel is fizetni.

— **B-Gyulán** f. hó 22-én a helybeli önkéntes tűzoltó egylet saját pénztára javára a „Korona” vendéglő nagytermében alarcos táncvigalmat rendez 1 frt belépti díjjal.

— **Áthelyezés.** Tamás Gerő volt szarvasi telekkönyvi hivatalnok, hasonló minőségben a nagy-kikindai

telekkönyvi hivatalhoz lett áthelyezve s ezen állása elfoglalására már el is utazott.

— **A b-szentandrás népkör** építését Laukó Sámuel szarvasi jó nevű építő vállalta el, mintlegutányosabban vállalkozó. Az építés ápril hóban fog megkezdetni.

— **Eljegyzés.** Zih Kálmán szt-andrási kereskedő f. hó 10-ikén jegyet váltott Szentesen Kotvics Esztkével, Kotvics József kedves leányával.

— **Táncmultság** Szarvason 1887. febr. 22-én utolsó farsang keddjén a „Barány” vendéglő termében polgári táncvigalmat rendez, Stein J. vendéglős. Belépti díj személyenként 60 kr családjegy 1 frt 20 kr. Kezdeté fél 8 órakor.

— **Lótenyésztési bizottság.** Békésmegye törvényhatósági bizottságának 1884. évi május hó 19-én s folytatva tartott közgyűlésében I. b.-gy. 3901. 1884. ikt. szám alatt hozott határozata alapján a megye alispánja, a megyei gazdasági egyesület és a megyei lótenyésztési bizottság elnökével egyetértőleg, Békésvármegye területén 1887-ik évben működő lótenyésztési bizottságokat szolgabírói járásokként megalakította, s a bizottsági tagokat oly felhívással értesítette eme megbízatásról, hogy tekintettel a közeledő fedeztetési időnyre a vizsgálatot mielőbb megkezdeni s annak eredményét bejelenteni sziveskedjenek. — A szarvasi szolgabírói járás területére e lótenyésztési bizottság a következőképp lett megalakítva: elnök Dérczy Péter huszárcapitány Szarvason; biz. tagok: Janurik Pál, megye-bizottsági tag Szarvason, Szabó András m. biz. tag Öcsödön, és a szarvasi járás főszolgabírája.

— **Halálozás.** B-Gyulán, de az egész megyében általánosan ismert jó hírű czukrász Reinhardt József f. hó 13-án a reggeli órákban meghalt. A közönség nagy számban vett részt végtisztességén.

— **Lóvizsgálatok** Békésmegyében a megyei állatorvos által f. évben megajándékozott lóvizsgálatok idejének sorrendje: Csabán febr. 21., 22., és 23-án, Kigyóson febr. 25-én, Gyulán márcz. 1-én, Gyulavárián márcz. 2-án, Doboz-Gerlapósteleken márcz. 3-án, Kétegyházaán márcz. 5-én, Orosházán márcz. 7 és 8-án, Pusztai- és Szabad-Szent-Tornyan márcz. 9-én, Bánfalva- N-Szénáson márcz. 10-én, Tótkomlóson márcz. 12-én, Sámson márcz. 14-én, P-Földvár márcz. 15-én, Csorvás márcz. 16-án, Szarvason márcz. 21 és 22-én, Szent-Andráson márcz. 23-án, Öcsödön márcz. 24-én, Kondoroson márcz. 25-én, Békéscsaba márcz. 29-én, Mező-Berevényben márcz. 30-án, Körös-Tarcsán márcz. 31-én, Körös-Ladányban ápril 1-én, szeghalmon ápril 2-án, Füzes-Gyarmaton ápril 4-én, Vésztőn ápril 5-én, Gyomán ápril 12-én és Endrődön ápril 13-án.

— **Kinevezések.** Fábry Sándor megyei I-ső aljegyzőt, a megye főispánja a gyomai járásba helyettes főszolgabírónak kinevezte; — Ambrus Sándor gyulai lakost pedig a megyei közigazgatási jegyzői tisztség mellé gyakornokká nevezte ki.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Folyó hó 21-én Békésmegye törvényhatósági bizottsága a sárréti vasút építése érdekében rendkívüli közgyűlést fog tartani.

— **Kézi gyógyszerár.** Dr. Weisz Ármin Kétegyházaán községi orvos, kézi gyógyszerár felállítására iránt folyamodott.

— **Körözés.** Pikner Rozália b.-csabai illetőségű 10 éves iskolás lányka eltűnt, a hatóság elrendelte körözését.

— **Közmunka ügy.** A megyei közmunkaváltsági árak megállapítására vonatkozó határozatoknak a jövőben kihirdetését és csak azután felterjesztését rendelte el a közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszter.

— **Név változtatás.** Juhász Mihály és Juhász Mátyás békési lakosok, vezeték nevöknek „Andor”-ra leendő változtatása iránt folyamodtak.

— **Esküvő.** Endrődön e hó 8-ikán a délutáni órák ban tartá az izr. templomban esküvőjét Günsberger Ödön Diamant Berta kisasszonnyal Günsberger, mint postakézelt és könyvvezető működik Roth postamester urnál s tapintatos, kedves modorával Endrőd lakosságának osztatlan becsülését és szeretetét érdemelte ki. Sok boldogságot kívánunk az új párnak. (Egy jelen, volt)

— **Kossuth Lajos búcsú-szózata.** A szarvasi takerépképző társulat tulajdonát képező Sztaricskay-féle ház bontása alkalmából, az ott munkálkodó ács-mesterek, a tűz-falban egy iv összehajtogatott papírost lettek. Képzhetni, mily öröm csillant meg vizsgálódó szemekben, mikor szépen, óvatosan kihajtogatták az elszárgult és kissé megrongált okmányt s olvasni kezdék a nagybetűs fejezetet: „Kvssuth Lajos Magyarország kormányzójának augusztus 15-én 849. évben Orsován mondott utó-szózata.” „Hazám! Magyarok hazája! — Félre vonultak, s úgy olvasták a kegyeletes ereklyét. Csak-hogy ezt az iratot — tartalmából következtetve — nem lehet Kossuth búcsú-szózatának mondani; mert még ha valaki tisztán emlékezet után jegyezte volna le Kossuth szavait, akkor sem írhatott nagyobb képtelenséget, mint a milyeneket az ő ihletett ajkaira itten erőszakol valaki. A tényeknek sem felel meg, hogy családijával együtt, térdelt volna Orsován — az utolsó darabka szabad földön, valaki így képzelte azt a búcsú szót — de rosszul.”

— **Öngyilkosság.** Knisner Károly jómódú szarvasi polgár, ki már 80-ik életében volt, febr. 14 és 15-ike közti éjjel véget vetett életének. Az öngyilkosság okául az életuntségét mondják. Évek óta betegeskedett, a mi igen megcsökkentette életkedvét; különösen az bántotta, hogy labbaja miatt nem járhatott, sőt ágyából sem tudott önmagától felkelni. E miatt ágya fölébe egy vas horogra kötelet erősítettett volt, hogy ennek segítségével ágyában felemelkedhessék, és a közeli karszékre segíthesse magát. Ez volt aztán öngyilkosságának is eszköze. Éjnek idején a kötelet segítségével felemelkedett, s a kötelet nyaka körül kerítette, s így a tehetetlen kövér test súlyánál fogva megfult. A szerencsétlen agg. özvegyet, két nagykorú gyermeket és 3 unokát hagyott hátra. Febr. 16-ikán nagy részvét mellett temettetett el.

— **Palinka és koporsó.** A napokban beállít két atyafi egy palinkás lebuja s kérnek egy kis sziverősítőt mialatt harmadik társuk kint várakozott valamit tartva kezeiben; de a két iszogató végre ezt is behívta, mire ez is bement, bevive magával a kis koporsót is, melyet, épen a temetőbe volt vitendő. Képzhetni a palinka kimerő ijedelmet, a ki azt hívné, hogy a kis halott a himlő áldozata, azonnal kitiltotta vendégeit. Szomorú illusztráció népünk erkölcsi érzékének, ha ily alkalommal is felkeresi a kocsmát!

— **A szarvasi ipartestület** az 1887. év január 20-án közgyűlést megtartván, a tisztújítások következőleg ejtettek meg: megelőzőleg az iparhatósági megbízottak választottak meg Pranzovszky Ferenc szolgabíró vezetése alatt u. m. 1. Slajchó Mihály ács, 2. Misik Sámuel ács, 3. Kozma Ferencz csizmadia, 4. Polónyi József szabó, 5. Szrnka György kovács, 6. Babák Márton kovács, 7. Vostjar Sámuel kerépgyártó, 8. Sule Sámuel kerépgyártó 9. Kornidesz János szűrszabó 10. Molitoresz Lajos kötélgyártó 11. Fleischer Ede cipész 12. Kantor Sámuel csizmadia 13. Andrási János ács 14. Blank Antal lakatos 15. Hiez János kovács 16. Ribárszky János csizmadia 17. Elefant János hentes 18. ifj. Melis István kovács 19. Lankó Sámuel ács 20. Józsa József lakatos. Következően a testületi előjáróság választása: testületi biztosul Salacz Ferencz főszolgabíró úr által kineveztetett Dr. Lengyel Sándor ügyvéd. A közgyűlés által elnökül választott Marsal János, alelnökül Petricz András, ügyészül Haviár Dániel orsz. képviselő, pénztárnokul Konyecsi János kovács, jegyzőül Petroczy Károly, h. jegyzőül Konyecsi János, számvéveőkül Popjak György, Korik János és Baginyi Pál urak. Előjárósági tagokul: Opauszki István timár, Klenk József csizmadia, ifj. Darida András csizmadia, Fábry János csizmadia, Demcsák János timár, Petrács György szabó, Palinkás János szabó, Trnyik János kovács, Borgula György kovács, id. Csizsár János kádár, Misik János hognár, Roszjaroviez János festő, Ruzsicska György szűcs, Kunstar Pál szűcs, Szüle Kálmán asztalos, id. Szarka István kalapos, Csapó Sámuel ács, Konvalina Ferencz cipész, Kloczka János csizmadia, Elefant Mihály hentes, Vidlicska Miklós kőműves, Bohus István bádogos, Lévai Imre mézeskalácsos.

— **Az öreg urak bálja** cím alatt tartott szarvasi kaszinói táncmultság az idei farsangnak eddig a legsikerültebb multsága volt. Igazi fesztelen jókedv uralkodott a nem nagy számu, de annál válogatottabb közönség között. A táncban az idősebb kaszinói tagok is részt vettek, a mi a futalságot csak annál jobban lelkesítette a táncra, mely aztán egész kivilagos kivraddig tartott Jelen voltak: Salacz Ferencz Zlinszky Istvánné, Fuchs Edéné, Krebsz Ferencz (Szt-András), Kutlik Endréné, Zsilszky Endréné, Dérczy Péterné, Réthy Sándorné Nyácsik Sománé Bakay Gézaná, Bárány Miklósné, úrnők; Hutiray Margit (Szt-András) Medveczky Lujza, Paál Nelli, Szenes Ida, Szenes Jolán, Szenes Mathild, Zlinszky Ilona kisasszonyok.

— **Gyászlobogó.** A szarvasi főgymnásium igen diszes új gyászlobogót fog nyerni Salacz Ferencz úrnő a szarvasi hölgyek közt gyűjtést indított meg e célra s kezdeményezésének rövid idő alatt oly szép sikere lett hogy már addig 54 frt gyűlt össze.

— **Néqbál.** A békési városi bérházi vilánynej világitott diszterme ugyancsak igénybe van véve a sok multság által, mely benne rendeztik. S dacára annak, hogy a terem és villany minden egyes éji használatáért szép összeg pénz foly be a város pénztárába: az említett terem mindig már jó előre le van foglalva multság számára. Tegnap este zajlott le benne a második népbál, melyre a jegyeket az elmúlt egész héten vásárolták az e célra jegyekkel bőven ellátott kereskedésekben, s mint az előző jelekből ítélhető: e bál sikere is méltán sorakozhatik az első bálé mellé; dacára annak, hogy ez alkalommal drágábbak a belépti jegyek (személyijegy 50 kr; családijegy 1 frt): kedvezmény több van, mert — mint a meghívó ígérte — ruha t á r és v i z ingyen fog a közönség rendelkezésére állani, ami hatalmas tényező a multságban résztvevők számára nevezé is; No csak mulasson Békés, ugy sem sokáig tart már a farsang . . . azután jöhet a — bójt! (r. l.)

